

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Ing. Petra Šuránka, ve věci žalobce **J. G.**, t.č. V. B., proti žalované **Vězeňské službě ČR, Věznice Vinařice**, se sídlem Vinařice 245, 273 07, o žalobě proti rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu Věznice Vinařice ze dne 16. 11. 2012,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu Věznice Vinařice ze dne 16. 11. 2012 a rozhodnutí speciálního pedagoga ze dne 15. 11. 2012 o kázeňském přestupku žalobce se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je povinna do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 150,- Kč.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou předanou podle připojeného razítka na obálce k doručení orgánům Vězeňské služby dne 18. 12. 2012 domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 16. 11. 2012, jímž zamítl vedoucí oddělení výkonu trestu Věznice Vinařice mjr. PhDr. J. K. stížnost žalobce proti rozhodnutí speciálního pedagoga Mgr. M. V. ze dne 15. 11. 2012, kterým byl žalobci uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddělení na 14 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, podle § 46 odst. 1 a odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“), za jednání dne 14. 11. 2012 spočívající ve vulgárních urážkách dvou spoluvězňů. Současně žádá o vymazání trestu.

Žalobce s potrestáním nesouhlasí a namítá, že ve skutečnosti byl sám napaden a že jeho potrestání se zakládá na falešných a zmanipulovaných svědeckých výpovědích, které správní orgán řádně neproověřil a pouze je povrchně a formálně zaznamenal. Stejně postupoval i stížnostní orgán, který pouze vyšel z obsahu záznamů a obhajobu žalobce nijak neproověřil. Ačkoliv na oddělení je nainstalována bezpečnostní kamera a žalobce se na její záznam odkazoval, záznam k důkazu použit nebyl. Nikdo se nezabýval předcházejícími událostmi a vztahem mezi žalobcem a tzv. králi na oddělení, nebyli vyslechnuti ani svědci (spolubydlící žalobce), které žalobce na svou obhajobu navrhoval, a to údajně proto, že při rozhodování o kázeňském trestu není čas vše prověřovat jako u soudu a zjišťovat, kde je pravda. Pouze vychovatel K. žalobci při osobním pohovoru potvrdil, že jej zná a že si je jistý, že žalobce je nevinný, ale že s rozhodnutím jemu nadřazeného nic udělat nemůže. Uložený kázeňský trest přitom žalobce významně poškodil, neboť v jeho důsledku nemůže žádat o přeložení do věznice s dozorem ani o podmíněné propuštění.

Ke konkrétní události žalobce uvádí, že při incidentu dne 14. 11. 2012 byl ostatními spoluvězni celkem 5x napaden. Chystal se jít do knihovny a zašel na pokoj č. 3 za R. S. pro knihu, kterou mu půjčil. Ten s vrácením knihy otálel a mezitím žalobce začal spolubydlící D. S. z pokoje vyhánět velmi sprostými nadávkami (1. útok). Když to zaslechli dva tzv. „králové“ postávající na chodbě oddělení (B. a J.), začali žalobci též velmi sprostě nadávat (2. útok). Poté, co se žalobce postavil s knihami k výstupním dveřím z oddělení, požádal jej vedoucí samosprávy, vězeň M. S., o zapůjčení sci-fi literatury. Po odmítnutí ze strany žalobce s argumentem, že už nestojí o to, aby kvůli půjčování knih pro jiné byl napadán, jako se mu to stalo před chvílí, mu měl S. říct, co si to dovoluje, že je pouhá „konina“ (tj. fyzicky slabý vězeň bez peněz, kterého podle morálky „králů“ bylo dovoleno ponižovat, využívat, vydírat či dokonce bít, aniž by takový vězeň měl právo se dovolávat spravedlnosti u vychovatelů či dozorců), chová se jako prase a na slušnou žádost ho „odmítl jako zmrda“ a ať se vypíše z oddílu nebo bude každý den bít (3. útok). Ke S. se opět hned přidali B. a J. (4. útok). Poté co jim žalobce řekl, aby se každý staral sám o sebe, udeřil jej B. prázdným „kýblem“ přes obličej (5. útok) a teprve poté byli přivoláni dozorcí, kteří odvedli pouze žalobce s B., takže zbylí útočníci (králové D. S., J. a M. S.) získali čas k ovlivnění svědků tak, aby vůbec nevypovídali nebo vypovídali v jejich prospěch. V této souvislosti šlo podle žalobce především o výpověď kooperátora, vězně M. K., vyznavače nacistické ideologie a Dělnické strany, který ač incident sledoval z bezprostřední blízkosti, svědčil proti žalobci a potvrdil slova M. S.. K slovníku, jak vězni S. a B. popisovali jeho slovní útoky, se žalobce odmítl vyjádřit s tím, že jde o jejich slovník a že žalobce se tak nikdy nevyjadřuje.

V obecnosti žalobce poukázal na problémy jeho soužití s ostatními vězni plynoucí z toho, že žalobce odmítá respektovat pokřivenou morálku králů, snaží se chovat slušně a čestně, nikomu nenadává, zastává se ponižovaných a neváhá takové incidenty hlásit vychovatelům a dozorcům, včetně podání eventuálních podnětů dozorovému státnímu zástupci. Za to je žalobce považován za udavače a naprostého vyvrhele a je ze strany králů nenáviděn a napadán. Žalobce pak vyličil útoky, kterým v minulosti čelil on a další spoluvězni z oddělení, včetně velmi alarmujících útoků, které by bez jeho oznámení nebyly vůbec řešeny (včetně opakovaného zbití spoluvězně do bezvědomí a vyhrožování zabitím ze strany odsouzeného vraha se zbraní v ruce), které by nebyly ze strany žalované vůbec řešeny, popř. podle pohledu žalobce jako oznamovatele řešeny jen zcela nedbale a bez reálného efektu. Jako svědky k otázce, jak se žalobce ve výkonu trestu chová, navrhl žalobce výsledky vězňů J. H. a I. H. z oddělení O12, kteří jej dobře znají, stejně jako i vychovatele K. a psychologku Ř.. Skutečný průběh incidentu by pak mohli potvrdit i spolubydlící žalobce, vězni F. N., V. B., M. B. a F. K., ovšem za předpokladu, že by jim byla zaručena bezpečnost a jejich výpověď byla utajená.

Žalovaná ve svém vyjádření zrekapitulovala, že skutek spočívající ve slovním napadení vězňů M. S. a A. B. ze strany žalobce cca v 8:30 dne 14. 11. 2012 na chodbě oddílu byl zadokumentován v úředním záznamu vychovatele oddílu O12 Mgr. K.. V řízení byli vyslechnuti svědci M. K. a M. S., kteří shodně popsali jednání žalobce. Na základě toho došlo k potrestání žalobce. Žalobcova stížnost odůvodněná tím, že „to není pravda, nikomu nenadával, nadávali jemu a byl napaden“ byla zamítnuta, neboť po přezkoumání obsahu výpovědi svědků byla shledána nedůvodnou. Spáchání kázeňského přestupku a jeho zavinění žalobcem bylo podle žalované náležitě prokázáno a kázeňský trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku a odpovídá účelu výkonu trestu. Napadení žalobce odsouzeným A. B. je předmětem jiného kázeňského řízení a ze souvislostí se lze domnívat, že toto jednání bylo vyprovokováno urážkami ze strany žalobce. Žalovaná odmítla tvrzení žalobce, že ho téměř nikdo nevyslechl a že jeho obhajoba nebyla prověřována, jako nepravdivé, neboť žalobce měl možnost se vyjádřit ještě před vydáním rozhodnutí o uložení kázeňského trestu a vyjádřil se též v rámci podané stížnosti. Tvrzení žalobce bylo vyvráceno výpovědí dvou svědků, a pokud je žalobce označuje za zmanipulované, takové skutečnosti neuvedl žalobce v průběhu kázeňského řízení a v tomto směru ani nenavrhla doplnění důkazního řízení. Za dané důkazní situace tudíž nebylo možno dospět k jinému závěru, než že žalobce porušil základní povinnosti odsouzeného v podobě povinnosti slušného jednání vůči jiným osobám a že se tudíž dopustil kázeňského přestupku. Nepravdivé a účelové je podle žalované i tvrzení žalobce, že mu (či jinému vězni) měl vedoucí oddělení výkonu trestu sdělit, že v kázeňském řízení na rozdíl od soudu není čas se zabývat tím, co říká odsouzený. Pokud je zmiňováno kázeňské řízení s odsouzeným A. B., ten se ke svému jednání plně doznal s tím, že mu „ujely nervy“, protože mu žalobce vyhrožoval a verbálně jej urážel. Pokud pak žalobce dále popisuje své vztahy s ostatními odsouzenými, tyto vztahy neměly příčinnou souvislost s předmětným kázeňským řízením a zaměstnanci věznice nedisponují informacemi, že by prokazatelně docházelo (vyjma incidentu s odsouzeným B.) k fyzickému napadání žalobce ostatními spoluvězni. Tvrzení žalobce označila žalovaná za nepodložená a tudíž irelevantní a navrhla podanou žalobu pro nedůvodnost zamítnout.

Žalobce v replice označil některá tvrzení protistrany za nepravdivá. Pokud jde o skutečnost, že jednání žalobce je potvrzováno třemi osobami, pak je třeba říct, že A. B. žalobce ústně a fyzicky napadl. M. S. se s B. přáteli již z doby před výkonem trestu a před incidentem žalobce také slovně napadl. Pokud jde pak o M. K., ten jako vyznavač Dělnické strany a rasistické ideologie byl na oddělení v minulosti již několikrát napaden pro své názory vězni cikánského původu, z tohoto důvodu se bál podat i trestní oznámení poté, co mu byla vykradena skříňka, a z tohoto důvodu se také obával svědčit proti S. a B.. Jejich výpověď je tedy nepravdivá, což by mohl snadno potvrdit i kamerový záznam, z něž by jasně vyplynulo, že B. žalobce udeřil „kýblem“ zezadu, takže jej žalobce nemohl v tu chvíli urážet. Také by se tím potvrdila slova žalobce, že jej při vycházení z pokoje č. 4 D. S., B. a J. slovně napadali. Kamerovým záznamem by výpovědi svědků byly vyvráceny. Podle žalobce dále není pravdou, že by se měl možnost ke kázeňskému trestu plně vyjádřit a navrhopvat důkazy. Návrh na kázeňský trest mu byl dán vychovatelem J. k podpisu na uzavřeném oddělení přes okénko ve dveřích cely, do níž byl hned po incidentu přemístěn. Sám nesměl do návrhu nic napsat, mohl jej jen podepsat. Vychovateli J. sdělil vše, co mohl na svou obhajobu uvést, ten ale do návrhu z toho všeho napsal pouze jedinou větu, ničím z uváděného se nechtěl zabývat a odkázal jej pouze na pedagoga Mgr. V.. Ovšem i jednání s pedagogem proběhlo obdobně přes okénko cely a žalobci nebyla dána možnost se písemně vyjádřit. Mgr. V. návrhy žalobce na výslechy svědků a shlednutí kamerového záznamu nezajímaly s tím, že mu postačí výslechy, které již provedl. Žalobce mohl pouze podepsat záznam o podané stížnosti. Stejně probíhalo i řešení žalobcovy stížnosti s Mgr. K., který žalobci uvedl, že musí vycházet pouze z dokumentů, které má k dispozici a že není povinen zjišťovat a prověřovat důkazy jako

v soudním řízení. Jemu také mohl žalobce pouze podepsat doklad o řešení stížnosti. Podle žalobce tudíž nejsou jeho návrhy v oficiálních dokladech zaznamenány proto, že zmínění tři pracovníci věznice nechtěli žalobcovu obhajobu prověřovat. Nepravdivé je pak i tvrzení, že pracovníci věznice řádně řešili žalobcovu podání a stížnosti. V této souvislosti žalobce vyličil, jak se opakovaně na pracovníky věznice obracel se stížnostmi na napadání ostatními vězni, jak se oddělení prevence záležitostmi žalobce věcně nezabývalo a jak se poté, co sami dozorci nabádali vězně, aby si to se žalobcem (kterého považovali za permanentního stěžovatele) sami vyřídili, resp. aby si na oddíle udělali pořádek, žalobce nakonec obrátil opakovaně s trestním oznámením na státní zastupitelství, které však věc předalo k vyřízení právě oddělení prevence. Žalobce byl i dále ze strany králů oddělení šikanován (vysadili mu vchodové dveře od ložnice a dali na postel, polili mu postel kávovou sedlinou a vložili mu do boty lidské lejno) a vyvrcholilo to fyzickým napadením ze strany B.. Proto žalobce pochopil, že nemůže od pracovníků věznice čekat při podobných excesech žádnou pomoc, podal žádost o přemístění z bezpečnostních důvodů a této jeho žádosti bylo vyhověno. Ředitel věznice sepisující vyjádření žalované o důvodech jeho přemístění musel vědět, přesto je však ve vyjádření taktně zamlčel. Žalobce uzavřel repliku tím, že nesouhlasí s chováním pracovníků věznice, jejichž metody se velmi blíží metodám a morálce samotných odsouzených, a že se mu nelíbí ani postoj ředitele, který práci svých podřízených kryje a všechnu vinu svaluje na žalobce. Žalobce se považuje za slušného člověka a jenom fakt, že je ve vězení (za údajný únik DPH, který mu soudy neprokázaly), by neměl být důvodem, aby s ním bylo zacházeno jako se lhářem a podvodníkem.

K výzvě soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. dali oba účastníci řízení souhlas (žalobce výslovný, žalovaný mlčky) s rozhodnutím soudu ve věci samé i bez nařízení jednání. Po ověření včasnosti podané žaloby a splnění dalších procesních podmínek soud přezkoumal napadené rozhodnutí a proces předcházející jeho vydání a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Předložený správní spis je extrémně strohý a obsahuje pouze dva formuláře záznamu o kázeňském přestupku odsouzeného a rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odsouzenému ve věci žalobce a ve věci A. B., dva záznamy o výpovědi svědků M. K. a M. S. a pak tabulku s příkazem k předvedení žalobce z výkonu kázeňského trestu dne 29. 11. 2012 v době od 9:00 do 10:00 k aktivitám programu zacházení (encyklopedické vzdělávání).

Podle záznamu o kázeňském přestupku žalobce sepsaného dne 14. 11. 2012 vychovatelem Mgr. K. mělo téhož dne v 08:30 hodin, na chodbě oddílu O12, před vstupním katrem, dojít k tomu, že žalobce byl požádán odsouzeným M. S., aby mu v knihovně zapůjčil nějaké hororové příběhy. Žalobce mu měl odpovědět: „Jděte všichni do hajzlu.“ Když se odsouzený M. S. zeptal, co to říká, měl mu žalobce odpovědět slovy: „Jdi do kundy.“ Vedle nich stojící odsouzený B. rovněž žalobci řekl, jak se to vyjadřuje. Žalobce mu ale odpověděl, aby „mlčel, že je zkurvysyn a zmrď“. Žalobce tak porušil ustanovení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu, dle kterého je povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň a dodržovat zásady slušného jednání s osobami, se kterými přichází do styku. Pod tím jsou jako důkazní prostředky zmíněny svědecké výpovědi odsouzených M. S. a M. K. ze dne 14. 11. 2012. Následuje kolonka „Vyjádření odsouzeného (uveďte stručnou výpověď odsouzeného)“, v níž je ručně zapsáno: „Není to pravda. Nikomu jsem nenadával. Naopak ods. S., B. a J. nadávali mě.“ a pod tím je u data 14. 11. 2012 připojen podpis žalobce. Ruční písmo je odlišné od písma v žalobě a dalších podáních žalobce.

Přílohou záznamu jsou záznamy o výpovědi svědků také ze dne 14. 11. 2012. Podle tohoto záznamu měl M. K. uvést, že „Ve středu 14.11.2012 asi v 08.30 hodin na chodbě oddílu O12, kde jsem právě vykonával službu koordinátora oddílu, jsem slyšel, jak odsouzený G., který stál s nějakými knihami u katru oddílu O12, řekl odsouzenému S., aby šli všichni do

hajzlu. Když se odsouzený S. zeptal, co to říká, odpověděl mu: „Jdi do kundy.“ Stál tam také odsouzený B., který rovněž napomenul odsouzeného G., aby se tak nevyjadřoval. Odsouzený G. mu odpověděl, aby mlčel a že je zkurvysyn a zmrdr.“ Podle druhého ze záznamů měl odsouzený M. S. uvést „Ve středu 14.11.2012 asi v 08.30 hodin na chodbě oddílu O12 jsem řekl odsouzenému G., který se právě chystal k odchodu do knihovny, aby mi v knihovně zapůjčil nějaké hororové příběhy. Odsouzený G. mi odpověděl jděte všichni do hajzlu. Když jsem se zeptal, co to říká, odpověděl mi: „Jdi do kundy.“ Vedle mě stál odsouzený B., který také G. říkal, jak se to vyjadřuje. Odsouzený G. B. odpověděl, aby mlčel, že je zkurvysyn a zmrdr.“ S výjimkou uvozovací věty a záměny pozice popisující osoby je tedy text (do posledního písmene včetně totožné interpunkce) identický. Konečně v záznamu o kázeňském přestupku A. B. na zcela nekonkrétní popis skutku (při příchodu zaměstnance bylo žalobcem oznámeno napadení ze strany A. B.) navazuje vyjádření B.: „Souhlasím, ujely mi nervy, vyhrožoval mi tím, že mě uklidí z oddílu. Řekl mi, že jsem zkurvysyn.“

Podle rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odsouzenému B. byl dne 15. 11. 2012 uložen vychovatelem Bc. J. za (nijak nespecifikované) napadení žalobce trest umístění do uzavřeného oddělení na 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, s tím, že odsouzenému polehčuje doznání (proti rozhodnutí se odsouzený vzdal práva stížnosti). Podle obdobného rozhodnutí byl naopak žalobci za jednání, jehož popis byl zjevně zkopírován ze záznamu o kázeňském přestupku žalobce, uložen trest umístění do uzavřeného oddělení na 14 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, tj. trest dvojnásobný, s tím, že jednání bylo prokázáno dvěma svědeckými výpověďmi a že přestupek je závažný, protože šlo o verbální napadení dvou osob a odsouzený již byl kázeňsky trestán. Dne 15.11.2012, kdy žalobce stvrdil převzetí rozhodnutí, podal i stížnost, jejíž podstatné důvody zaznamenal speciální pedagog Mgr. V. takto „Není to pravda, nikomu jsem nenadával, nadávali oni mě. Byl jsem napaden.“

Na to navazuje rozhodnutí o stížnosti, jehož převzetí žalobce potvrdil dne 16. 11. 2012, v němž vrchní komisař mjr. PhDr. J. K., vedoucí oddělení výkonu trestu, uvedl, že výpovědi svědků K. a S. popisují, jak žalobce vulgárně ostatní odsouzené urážel. Je pravdou, že žalobce byl napaden, ale to je předmětem jiného kázeňského řízení a lze se domnívat, že žalobce svým chováním a jednáním, které fyzické inzultaci jeho osoby předcházelo, toto napadení vyprovokoval. Spáchání kázeňského přestupku a jeho zavinění bylo náležitě prokázáno záznamem o přestupku a výpovědí svědků a uložený kázeňský trest je úměrný závažnosti přestupku a souladný s účelem výkonu trestu.

Konečně podle záznamu o výkonu kázeňského trestu byl kázeňský trest vykonáván od 15. 11. 2012 9:00 hodin do 29. 11. 2012 9:00 hodin.

Krajský soud v Praze po seznámení se s obsahem napadeného rozhodnutí a správního spisu dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí vzešlo z řízení postiženého závažnými procesními vadami, které zpochybňují jeho zákonnost a správnost.

Byť podle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu se na řízení podle tohoto zákona nevztahuje správní řád, z ustanovení § 177 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) plyne, že i v takové situaci je třeba aplikovat základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až § 8 správního řádu, neboť zákon o výkonu trestu neobsahuje úpravu odpovídající těmto zásadám.

Podle § 4 odst. 4 správního řádu správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.

Podle § 2 odst. 1 věty první správního řádu správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Podle čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen Úmluva“) má každý, kdo je obviněn z trestného činu, tato minimální práva:

a) být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu;

b) mít přiměřený čas a možnost k přípravě své obhajoby;

c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují;

d) vyslýchat nebo dát vyslýchat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě;

e) mít bezplatnou pomoc tlumočníka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.

Přitom podle čl. 6 odst. 2 Úmluvy se každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

Ústavní soud ČR v nálezu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08, mj. uzavřel, že kázeňské tresty v podobě umístění a celodenního umístění do uzavřeného oddělení a v podobě umístění do samovazby podle § 46 odst. 3 písm. f), g) a h) zákona o výkonu trestu představují natolik intenzivní zásah do osobnostní sféry odsouzeného, že musejí být považovány za trestní obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 3 Úmluvy.

V důsledku toho, nejen že musí být proti rozhodnutím ukládajícím takové tresty připuštěn soudní přezkum, ale též řízení, v nichž jsou takové tresty ukládány, musí odpovídat minimálním parametrům stanoveným v čl. 6 odst. 3 Úmluvy a navazující judikatuře Evropského soudu pro lidská práva.

Povinnost správního orgánu umožnit dotčené osobě uplatňovat její práva a oprávněné zájmy ve smyslu § 4 odst. 4 správního řádu, zejména v situaci, kdy je projednáváno její trestní obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 3 Úmluvy, nutně vyžaduje, aby kázeňsky stíhaná osoba měla možnost se hájit mj. osobně, a to formou, kterou uzná za vhodnou. Je samozřejmě možné, aby svou obhajobu diktovala do protokolu, stejně tak je ale nutno jí umožnit, aby svou obhajobu v přiměřené době s rozmyslem sepsala sama i písemně. Pokud se kázeňsky stíhaná osoba rozhodne svou výpověď pouze nadiktovat do protokolu, je povinností správního orgánu do protokolu zachytit veškerý obsah uplatňovaných námitek a byť nemusí jít v každém případě o záznam doslovný, je nepřijatelné, aby je správní orgán zapsal způsobem, který nereflektuje jejich konkrétnost a obsahovou šíři.

V této věci žalobce uplatnil mj. námitku, že správnímu orgánu obsírně vyložil svou obhajobu zakládající se na skutečnosti, že je pro své názory nekonformní s pokřivenými normami soužití prosazovanými v rámci vězeňské komunity tzv. králi oddělení dlouhodobě jako člověk staršího věku (60 let) a slabší konstituce šikanován a že jeho obvinění z vulgárních nadávek směřovaných právě proti tzv. králům oddělení je smyšlené s cílem jej poškodit. Přitom v textu vyjádření k záznamu o kázeňském přestupku a též v textu stížnosti proti rozhodnutí vydanému v prvním stupni správní orgán žalobcovu obhajobu vtělil vždy pouze do dvou zcela obecných a nekonkrétních vět.

Na jednu stranu je třeba konstatovat, že jde pouze o tvrzení žalobce a že příslušný text vyjádření, resp. stížnost v takové podobě byl žalobcem podepsán. Na druhou stranu je však žalobcovo tvrzení potvrzováno jak skutečností, že oba dva texty jsou psány pokaždé odlišným rukopisem, který se navíc odlišuje od rukopisu žalobce v podáních doručených soudu, tak tím, že v příslušné části tiskopisu je u textu stížnosti zaznamenáno označení zaměstnance žalované, který zjevně důvody stížnosti na základě výpovědi žalobce sepisoval.

Vedle toho je soudu z úřední činnosti známo, že žalobce v případě jiného kázeňského řízení projednávaného u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 A 40/2013 uplatnil důvody stížnosti v samostatném písemném podání, jímž podrobně popsal její důvody v podrobnosti příliš se nelišící od textu podané žaloby. Také text žaloby je velmi konkrétní, konzistentní a logicky provázaný a bylo by tudíž velmi překvapivé, kdyby žalobce nebyl schopen se obdobným způsobem vyjádřit i v nynějším řízení. Ostatně i v řízení sp. zn. 47 A 40/2013 vyplynulo, že žalobce se opakovaně svými podáními obrací na orgány Vězeňské služby, popř. i na dozorového státního zástupce, tj. je osobou, která se neváhá v případě přesvědčení o porušení svých práv podrobně písemně k věci vyjádřit.

V této souvislosti je též závažící rychlost projednání kázeňského provinění žalobce a jeho navazující stížnosti, kdy každý stupeň správního řízení se odehrál v jediném dni. Byť optikou zásady rychlosti a hospodárnosti správního řízení by takový průběh řízení bylo možné uvítat, v případě rozhodování o oprávněnosti trestního obvinění takový průběh budí oprávněné pochyby o tom, zda v řízení skutečně byly zodpovědně zjišťovány rovnou měrou vedle skutečností svědčících v neprospěch obviněného též skutečnosti, které mu prospívají, tj. je značně zpochybněna spravedlivost takto vedeného řízení.

Řízení ve věcech kázeňských provinění vězňů nepochybně je řízením specifickým, v němž potřeba zachování autority pracovníků Vězeňské služby a pořádku ve věznicích si vyžaduje účinný a rychlý systém prosazování kázeňské pravomoci. To se však již projevuje v tom, že podání stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nemá odkladný účinek a v krátkosti stížnostní lhůty. Lze snad ještě akceptovat fakt, že rozhodnutí v prvním stupni bude vydáváno s co největším urychlením, pokud základní prokazování okolností prověřovaného skutku vede k přesvědčivému závěru o jeho spáchání, jako právě v situaci, kdy je jednání obviněného prokazováno několika svědeckými výpověďmi. Je však stěžejní přijatelné, aby tam, kde se obviněný z kázeňského přestupku brání proti prvostupňovému rozhodnutí stížností, neměl možnost řádné formulace podané stížnosti a o stížnosti bylo rozhodnuto v jediném dni bez prověření tvrzení obsažených ve stížnosti, a to dokonce aniž by stížnostní orgán vyčkal uplynutí celé stížnostní lhůty, v níž může být text stížnosti ještě dále doplněn a konkretizován včetně konkrétního návrhu důkazů prokazujících tvrzenou nevinu stěžovatele.

Z výše uvedeného podle soudu plyne pravdivost tvrzení žalobce, že mu nebylo umožněno konkrétně formulovat důvody podané stížnosti a své obhajoby před orgánem prvního stupně, resp. že důvody zapsané pracovníky žalované do formuláře nezachycují rozsah a hloubku žalobcem v řízení uváděných důvodů obhajoby. Důsledkem uvedeného samozřejmě je i potenciální nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalované pro nedostatek důvodů, neboť s nosnými důvody obhajoby žalobce (jež však z tohoto důvodu nejsou zpětně zjistitelné) měla žalovaná povinnost se ve vydaném rozhodnutí přesvědčivě vypořádat. Přes nekonkrétnost zaznamenané obhajoby žalobce však bylo povinností přinejmenším stížnostního správního orgánu prověřit tvrzení žalobce i bez výslovného návrhu na doplnění dokazování za pomoci dalších důkazních prostředků, např. kamerového záznamu. Řízení před správním orgánem tudíž bylo postiženo závažnou procesní vadou, neboť žalobci nebylo umožněno řádně se hájit, když jeho obhajoba založená na zpochybnění skutkového stavu byla v řízení potlačena a nebyla nijak v řízení o stížnosti prověřena. Nad rámec uvedeného pak lze poznamenat, že procesní vadou bylo také nevyčkání stížnostního orgánu

na uplynutí celé třidenní lhůty pro podání stížnosti, v kteréžto žalobce mohl ještě (třeba i samostatným písemným podáním) důvody stížnosti podrobně specifikovat nad rámec zaznamenaný Mgr. V. na podkladě ústní argumentace žalobce.

V novém řízení pracovníci žalované umožní žalobci řádnou obhajobu mj. i tím, že mu umožní (v případě jeho zájmu) důvody obhajoby sepsat v samostatném písemném podání, popř. takové důvody zaprotokolují úplně a konkrétně. V návaznosti na to se pak s těmito důvody a navrženými důkazy vypořádají v písemném odůvodnění svého rozhodnutí. Pokud navržené důkazy odmítnou provést, vysvětlí, proč takové důkazy podle jejich přesvědčení nemohly dále prospět ke zjištění skutkového stavu.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že pro soud je značně překvapivé, že správní orgán neprovedl dokazování kamerovým záznamem, který umožňuje zcela objektivně potvrdit či vyvrátit nejen skutkový děj samotného sporného incidentu ale i prověřit řetězec okolností jej předcházejících, tak jak jej v rámci žaloby vykresluje žalobce. I v případě, že by kamerový záznam pro nízkou rozlišovací schopnost či z jiných důvodů ve výsledku objasnění věci prospěl jen omezeně, měl by být součástí spisového materiálu tam, kde jsou dosavadní skutkové závěry zpochybňovány stížností. Svědecké výpovědi vězňů totiž s ohledem na převážně problematický osobnostní charakter odsouzených osob (způsobující neúčinnost pohrůžky pouhou správní sankcí pro případ nepravdivé výpovědi) a také vzájemné vztahy ve vězeňské subkultuře (kde vydírání a ovlivňování svědků nepochybně není jevem výjimečným) jsou již z principu důkazním prostředkem charakteristickým nízkou důvěryhodností. To samozřejmě neznamená, že by byly důkazem nevýznamným, je však třeba takové důkazy zvýšenou měrou prověřovat právě z hlediska jejich pravdivosti, což si přímo vyžaduje jejich přesné podrobné zachycení včetně širších okolností předcházejících a následujících samotnému incidentu (tj. nikoliv v podobě, která je obsahem tohoto správního spisu a která naznačuje předpřipravenost a kopírování textu těchto záznamů, což naopak posouzení pravdivosti výpovědí svědků zcela vylučuje) a jejich následnou konfrontaci s důkazy z hlediska nepravdivosti méně rizikovými (kamerové záznamy, výpovědi zaměstnanců Vězeňské služby), popř. s výpověďmi více než dvou svědků, ideálně z odlišných zájmových skupin vězňů.

Pro úplnost také soud podotýká, že záznam o kázeňském přestupku nemůže být relevantním důkazem, o nějž by se rozhodnutí správního orgánu mohlo opírat, protože v případě žalobce obsahuje pouze text zkopírovaný ze záznamu o svědeckých výpovědích a nic jiného. V tomto směru je odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávné.

Konečně se pak soud musí pozastavit nad vzájemným nepoměrem kázeňských trestů uložených žalobci a vězni A. B., kdy žalobce, jenž byl uznán vinným pouze verbálním napadením inkasoval trest dvojnásobný oproti trestu vězně, který jej fyzicky napadl. Byť se podle přesvědčení správního orgánu lišil významně rozsah polehčujících a naopak přitěžujících okolností u obou účastníků incidentu, i v takové situaci se jeví při komparaci výše trestu uložená žalobci jako překvapivě přísná a kolidující se zásadami zakotvenými v § 2 odst. 4 správního řádu. V tomto směru musí soud podotknout, že si nedělá iluze o úrovni verbální komunikace mezi vězni, která se mírou slušnosti nepochybně dosti nepříznivě odlišuje od běžných standardů společenské komunikace. Je třeba si tudíž položit otázku, zda orgány Vězeňské služby stejně přísně trestají veškeré vulgarismy, které vězni ve vzájemné komunikaci dennodenně používají.

Lze tedy uzavřít, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v řízení postiženém závažnými procesními vadami. Jako takové je soud proto zrušil i bez nařízení jednání podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení. Soud současně zrušil i prvostupňové rozhodnutí, neboť procesní vady

ohrožující zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí se nevyhnuly ani tomuto stupni řízení. Pro úplnost však soud dodává, že není v jeho pravomoci nic více, než zrušení napadených rozhodnutí, tj. nemůže v žádném případě rozhodovat o přerazování žalobce mezi diferenčními skupinami, vymazání záznamu o kázeňském přestupku apod. Promítnutí zrušujícího rozsudku soudu a výsledku opakovaného kázeňského řízení do hodnocení žalobce a evidenčních záznamů žalované je však přirozenou povinností žalované, která bez dalšího plyne ze závaznosti vydaného rozsudku.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci zcela úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení náleží v plném rozsahu. Náhrada nákladů řízení ve výši 150,- Kč odpovídá soudnímu poplatku, který v řízení žalobce po částečném osvobození od soudních poplatků uhradil.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. května 2014

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Alena Lébllová